

τοῦ πνεύματος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ἱστορίας τῶν Ὁρθοδόξων καὶ δὴ καὶ τῶν ἑλληνικῶν πηγῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς μονομεροῦς χρήσεως θεολογικῶν ἔργων ἐπηρεασμένων ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον ρωσικὴν θεολογίαν, φωρᾶται ἐπανειλημμένως παρεξηγῶν τὴν Ὁρθοδοξίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ ἐπηρεάζῃ καὶ τὰ πορίσματα τῆς κοινωνιολογικῆς ἐρεῦνης, ὡς ἀποδεικνύομεν εἰς τὴν μακρὰν ἐκ 13 σελίδων ἀποτελουμένην κρίσιν ἡμῶν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν ΚΓ' τόμον τῆς Ἑπετηρίδος τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν τὸ 1953, τὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν αἰμνήστον ἀκαδημαῖκὸν Φαῖδωνα Κουκουλέν, χωρὶς μὲ τὰς ἰδικὰς μας ἐπιφυλάξεις νὰ διανοοῦμεθα νὰ μειώσωμεν τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς πρωτοτύπου καὶ σπουδαιότητος ταύτης ἐργασίας.

Ἡ σημασία τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομίας τῆς Εὐρώπης ἀπασχολεῖ τὸν συγγραφέα καὶ εἰς τὰς ἐνδιαφερούσας πραγματείας του περὶ τῶν «ῥυθμῶν τῆς οἰκονομίας» καὶ «περὶ τοῦ ἄνευ Θεοῦ αἰῶνος», εἰς τὴν ὁποίαν τελευταίαν πραγματείαν συνεχίζεται ἡ ἐν τῇ προηγουμένῃ πραγματείᾳ ἔρευνα, ἐξεταζομένων τῶν ἐπακλούθων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἡ ἀποσύνθεσις τῆς πίστεως καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἰδ' αἰῶνος ἀρξαμένη ἐκκοσμίκευσις διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν κατὰ τὸν ἰθ' καὶ κ' αἰῶνα.

Λίαν ἐνδιαφέρουσαι εἶναι καὶ ἅπασαι αἱ λοιπαὶ πραγματεῖαι, αἱ περιεχόμεναι εἰς τὸν τόμον τοῦτον καὶ δὴ καὶ ἡ προτασσομένη καὶ τὸ σύνθημα τοῦ ὅλου ἔργου δίδουσα μελέτη περὶ τῆς σημασίας τῆς Κοινωνιολογίας τῆς Θρησκείας ἐν τῷ παρόντι, ὅπου ἐξαίρεται ἡ σπουδαιότης τῆς ἐπιστήμης ταύτης, σκοπούσης κατ' αὐτόν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, νὰ διαφωτίσῃ ὅχι μόνον τὴν θεολογικὴν ἔρευναν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς οἰκονομίας.

Τοιοῦτο ἐν ὀλίγοις τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀξιολογωτάτου τούτου συγγράμματος τοῦ κ. Müller-Armack, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος χαρακτηρίζει ὡς προσπάθειαν ὑποδείξεως καὶ συνειδητοποιήσεως τῶν πηγῶν, αἵτινες ἐγγυῶνται τὴν ἐνότητα τῆς ζωῆς μας καὶ τοῦ πνεύματός μας εἰς ἐποχὴν εἰδικευτικῆς διασπάσεως τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ζωῆς.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ.— Τὸ πρόβλημα τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς ρευστότητος, ὑπὸ *Ξενοφ. Ζολώτα*.

Αἱ διεθνεῖς νομισματικαὶ ἐξελίξεις ἀπὸ ἐνὸς περίπου ἔτους ἔχουν φέρεи καὶ πάλιν εἰς τὸ προσκήνιον τῆς παγκοσμίου ἐπικαιρότητος τὸ πρόβλημα τῆς διεθνοῦς ρευστότητος. Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐμφανίζεται ὑπὸ διττὴν ὄψιν. Ἡ πρώτη — κατὰ βᾶσιν μα-

κροχρόνιος — αναφέρεται εις την επάρκειαν ή μη των μέσων χρηματοδοτήσεως του αξιοζήτου δόχου των διεθνών συναλλαγών βάσει του υπάρχοντος παγκοσμίου αποθέματος χρυσού και συναλλαγματικών διαθεσίμων. Άνεξαρτήτως του αν ή επάρκεια αυτή υφίσταται επί του παρόντος — θέμα στασιαζόμενον διεθνώς — παρατηρείται σύμπτωσης απόψεων ως προς την μελλοντικήν αδυναμίαν της παραγωγής χρυσού να καλύπτει ικανοποιητικώς τας αντίστοιχους διεθνείς νομισματικάς ανάγκας εις την ισχύουσαν σήμερον σχέσιν χρυσού - δολλαρίου και λοιπών νομισμάτων.

Η δευτέρα όψις του προβλήματος της διεθνούς νομισματικής ρευστότητος είναι κατά βάσιν αποτέλεσμα της de facto μερικώς μόνον μετατρεψιμότητος των νομισμάτων και ως εκ τούτου του μικρού αριθμού των μετατρεψίμων εθνικών νομισμάτων (κυρίως του δολλαρίου και της στερλίνας), τα όποια χρησιμοποιούνται ως μέσα χρηματοδοτήσεως των διεθνών συναλλαγών και συγκεντρώσεως συναλλαγματικών αποθεμάτων υπό των λοιπών μελών της διεθνούς κοινότητος. Έπ' αυτές τας συνθήκας ή ικανοποίησις των διεθνών νομισματικών αναγκών δημιουργεί τον κίνδυνον διαρκούς έλλειμματικού ισοζυγίου πληρωμών των χωρών των οποίων τα νομίσματα χρησιμοποιούνται διεθνώς ως συναλλαγματικά διαθέσιμα. Η τοιαύτη έλλειμματική θέσις των εν λόγω χωρών προκαλεί εκάστοτε δυσχερείας εις αυτές και τελικώς οδηγεί εις κλονισμόν της εμπιστοσύνης των λοιπών χωρών, ήτις έχει ως αποτέλεσμα την σύγχρονον και άμεσον προσπάθειαν μετατροπής του συναλλαγματικού τμήματος των διεθνών αποθεμάτων εις χρυσόν. Πέραν τούτου όμως το ισχύον σύστημα υπόκειται εις κλονισμόν και εκ των ενεργειών της διεθνούς κερδοσκοπίας ήτις, παρωθυμένη εκ των διαφορών των επιτοκίων εις τα οικονομικά κέντρα της ύψηλίου ή και εξ άλλων λόγων, δύναται να προκαλέτη ευρείας εκτάσεως μετακινήσεις κεφαλαίων.

Η σοβαρότης και διεθνής απήχησις του προβλήματος προεκάλεσε την ευρείαν συζήτησιν επ' αυτού και την διατύπωσιν προτάσεων προς θεραπείαν της καταστάσεως. Κεντρικήν ιδέαν των προτάσεων τούτων αποτελεϊ ή ενίσχυσις και διεύρυνσις των άρμοδιοτήτων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Ήδη το 1957 και το 1958, ότε το πρόβλημα δέν είχε εκδηλωθι υπό την παρούσαν όξεϊαν μορφήν του, είχομεν προτείνει εις τας ετήσιās συνελεύσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου την καθιέρωσιν ενός είδους συμψηφιστικής λειτουργίας μέσω του Ταμείου, δια της οποίας θα επετυγχάνετο ή διοχέτευσις μέρους των συναλλαγματικών αποθεμάτων των εκάστοτε πλεονασματικών χωρών προς τας αντιμετωπιζούσας δυσχερείας εκάστοτε έλλειμματικάς χώρας. Την πρότασιν ταύτην υπεδείξαμεν προσφάτως προς το Διεθνές Νομισματικόν Ταμείον και λοιπούς άρμοδίους υπό συστηματικωτέραν διατύπωσιν. Αι κύριαι γραμμαι του προτεινομένου ύφ' ήμων μηχανισμού έχουν ως ακόλουθως:

Το Διεθνές Νομισματικόν Ταμείον θα έχη την διακριτικήν ευχέρειαν να συνά-

πτη ειδικὰς συμφωνίας μετὰ τῶν χωρῶν - μελῶν, αἵτινες θὰ δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς πλεονασματικαὶ βάσει τῶν ἐξελιξέων τῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν συναλλαγματικῶν τῶν διαθεσίμων καὶ τῶν ἐτησίων εἰσαγωγῶν των ἢ τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰς χρυσὸν τμήματος τῶν συναλλαγματικῶν τῶν διαθεσίμων. Δυνάμει τῶν εἰδικῶν αὐτῶν συμφωνιῶν αἱ πλεονασματικαὶ χῶραι θὰ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως θέτουν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ταμείου σημαντικὸν τμήμα τῆς ἐτησίας αὐξήσεως τῶν συναλλαγματικῶν τῶν διαθεσίμων—χωρὶς προηγουμένην κατάθεσιν τῶν κεφαλαίων τούτων παρὰ τῷ Ταμείῳ—τὰ ὅποια θὰ δύνανται νὰ διοχετευθοῦν τῇ μεσολαβήσει τοῦ Ταμείου πρὸς τὰς ἐλλειμματικὰς χώρας.

Ἀντιστοίχως καὶ ἐν συνδυασμῷ τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸν Ταμεῖον θὰ συνάπτῃ εἰδικὰς συμφωνίας καὶ μὲ τὰς ἐλλειμματικὰς χώρας πρὸς τὰς ὁποίας θὰ θεωρῇ ἐνδεδειγμένην τὴν διοχέτευσιν τῶν οὕτω ἐξασφαλιζομένων κεφαλαίων. Τοιαῦται χῶραι θὰ εἶναι αἱ χῶραι - μέλη, αἱ ὁποῖαι ἄνευ ὑπαιτιότητος των ἀντιμετωπίζουν ὀξείας συναλλαγματικὰς δυσχερείας. Αἱ χῶραι αὗται, ὑπὸ προϋποθέσεις ἐξασφαλίζουσας τὸ Ταμεῖον καὶ τὴν ρευστότητα αὐτοῦ, θὰ δύνανται ἐκ τῶν τιθεμένων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ταμείου ἀποθεματικῶν τῶν πλεονασματικῶν χωρῶν νὰ λαμβάνουν δάνεια συναλλαγματικῆς ἐνισχύσεως πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἰσορροπίας των εἰς τὸν ἐξωτερικὸν τομέα. Αἱ ὡς ἄνω συναλλαγαὶ τοῦ Ταμείου θὰ ἐξασφαλίζονται διὰ τῆς ρήτηρας χρυσοῦ. Τὸ Ταμεῖον θὰ εἰσπράττῃ τόκους ἐπὶ τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτοῦ δανείων καὶ θὰ καταβάλλῃ τόκους εἰς τὰς πιστωτρίας χώρας καθ' ὃ μέτρον θὰ χρησιμοποιοῖ τὰ ὑπ' αὐτῶν τιθέμενα εἰς τὴν διάθεσίν του ποσά.

Διὰ τοῦ συστήματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εὐχερῶς δύνανται νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου, πιστεύομεν ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἐξουδετερωθῇ ἡ προκαλουμένη ἐκ τῆς ἐμμόνου πλεονασματικῆς θέσεως ὠρισμένων χωρῶν ἀκίνητοποίησις συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων. Ἐπὶ πλέον διὰ τοῦ ὡς ἄνω μηχανισμοῦ θὰ διευκολυνθῇ ἡ θέσις τῶν χωρῶν τῶν ὁποίων τὰ νομίσματα χρησιμοποιοῦνται εὐρέως ὡς συναλλαγματικὰ διαθέσιμα (δολλάριον, στερλίνα), ἀποφευγόμενων τῶν κρίσεων τοῦ διεθνοῦς νομισματικοῦ συστήματος.